

Decentrale Energie-Landschappen Nederland - Duitsland

Introductie DELaND

Decentrale Energie-Landschappen Nederland-Duitsland

*Interreg IV Groen Gas
Project 17*

Swinda Pfau, MSc.
Radboud Universiteit Nijmegen
Institute for Science, Innovation and Society

Inhoud

1. **Projectpartners**
2. **Achtergrond**
3. **Doelstelling**
4. **Resultaten**

Decentrale Energie-Landschappen Nederland - Duitsland

Projectpartners DELaND

Leadpartner:

Radboud Universiteit Nijmegen

Radboud Universiteit Nijmegen

Partners:

Universiteit Groningen

Provincie Drenthe

provincie Drenthe

Gemeente Nijmegen

CvO Universiteit Oldenburg

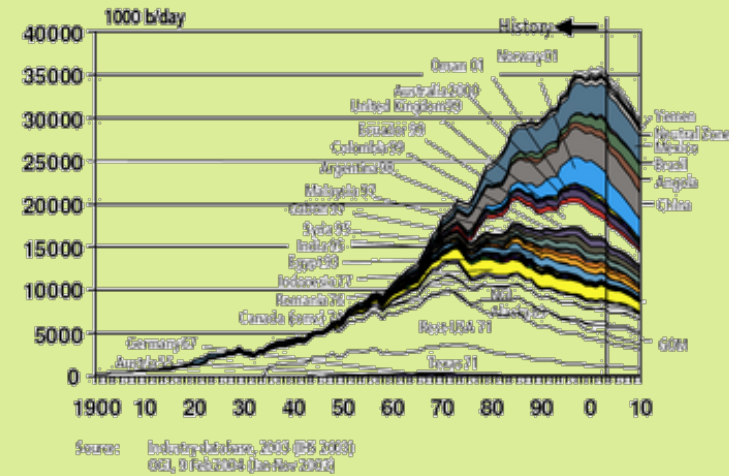
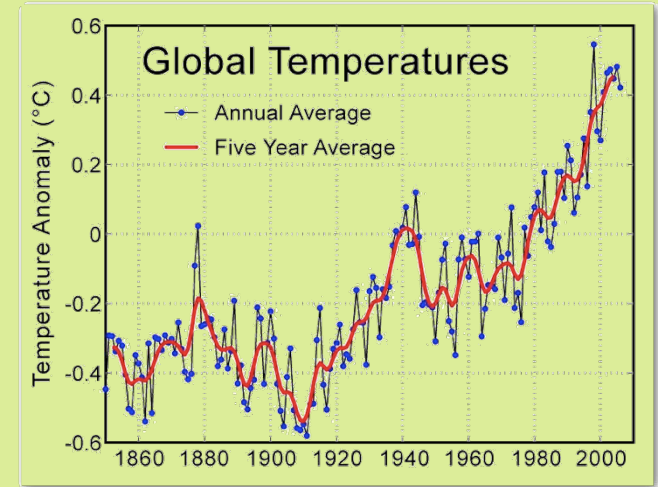
Landwirtschaftskammer Niedersachsen

Achtergrond

- Het klimaat verandert – CO₂ uitstoot reduceren
- Fossiele grondstoffen zijn beperkt beschikbaar
- Grote afhankelijkheid van geopolitiek instabiele regio's

→ Er moet iets veranderen!

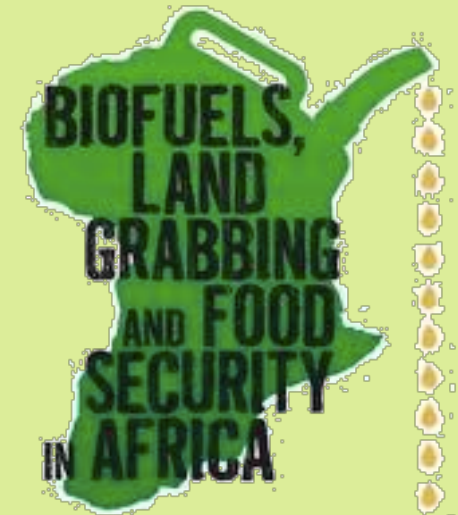

Achtergrond

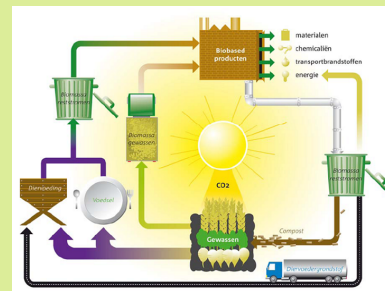
Fossiele grondstoffen vervangen

- Hernieuwbare energieën
- Duurzame producten
- Regionale kringlopen

Ons doel: Geen concurrentie met voedselproductie

PROSPER B. MATONDI,
KJELL HAVNEVIG AND
ATAKILTE BEYENE

Hoofddoelstelling DELaND

Gebruik van biomassa-resten voor de productie van hernieuwbare energie in decentrale energie-landschappen

Bijvoorbeeld afval van beheermaatregelen rondom bermen, sloten, openbaar groen en natuurgebieden

Doelstellingen DELaND

1. Ontwikkeling van nieuwe **productie- en procestechnologieën** voor het gebruik van restbiomassa [LWK Niedersachsen]
2. Ontwikkeling van **ruimtelijke planningsconcepten** in relatie tot bio-energieproductie [Uni Oldenburg / Uni Groningen / Provincie Drenthe]
3. Ontwikkeling van nieuwe **governance modellen** voor de realisatie van decentrale energielandschappen [Uni Nijmegen / Gemeente Nijmegen]
4. **Kennisdeling** Duitse en Nederlandse partners

Decentrale Energie-Landschappen Nederland - Duitsland

Case studies

- 1| Dornum (GER)
- 2| Westerstede (GER)
- 3| Drentse Aa (NL)
- 4| Hoogeveen (NL)
- 5| Biomassa Alliantie IJssel (NL)
- 6| Haarlose Veld (NL)
- 7| Groene Hub (NL)

INTERREG - Grenzregionen gestalten Europa
 Europäischer Fonds für Regionale Entwicklung der Europäischen Union

INTERREG - Grensregio's bouwen aan Europa
 Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie

Groen Gas - Grünes Gas

Radboud Universiteit Nijmegen

Resultaten

Doel 1 | Productie- en procestechnologieën voor restbiomassa gebruik

Activiteit	Voortgang
Keuze modelregio's en praktijkpartners, opstellen borden, informatiebijeenkomsten	afgerond
Kenmerken modelregio's vaststellen	afgerond
Analyse restbiomassa en oppervlaktepotentialen	afgerond
Verzameling technieken voor substraatbewerking voor biogasproductie	afgerond
“Ökobilanz” analyse en economische analyse van procesketen biogasinstallaties	in uitvoering
Uitwerking managementplan bio-energiewinning & landschapsbeheer; voorbeeld Dornum	in uitvoering
Veldexperimenten verbouwing “catch crops” in modelregio's	in uitvoering
Laboratoriumexperimenten gaswinst bij vergisting biomassa van “catch crops” en uit landschapsbeheer	in uitvoering
Praktijkexperimenten met alternatieve vergistingsmaterialen & substraatbewerking	in uitvoering
Procesbegeleiding bij biogasinstallaties in modelregio's	in uitvoering

Resultaten

Doel 2 | Bio-energieproductie in ruimtelijke planningsconcepten

Activiteit	Voortgang
Keuze case studies, vaststellen kenmerken case studies	afgerond
Best-practice rapport voor mestgebruik, gebaseerd op NEND project	afgerond
Analyse consumenten groene energie in landelijke gebieden	afgerond
Locatieanalyse biovergisting in landelijke of stedelijke omgeving	afgerond
Inventarisering landgebruik, biomassa eigendom, biomassa potentialen en andere potentialen van landschappen in modelregio's	in uitvoering
Berekening biomassa hoeveelheden; landschaps-matrix	in uitvoering
Case studies: identificatie praktische toepassing biomassa	in uitvoering
Analyse barrières voor biomassa toepassing	in uitvoering
GIS data verzameling energiegebruik	in uitvoering
Aanbevelingsrapportage ruimtelijke planning case studies	2014

Resultaten

Doel 3 | Governance modellen voor decentrale energielandschappen

Activiteit	Voortgang
Analyse potenties publiek-private samenwerking voor biomassa gebruik	afgerond
Aanbevelingsrapport PPP's in biomassa projecten	afgerond
Voorbeeldcontract: Letter of Intent Biomassa Alliantie IJssel	afgerond
Procesevaluatie Groene Hub 1.0	afgerond
Doorstart project Groene Hub 2.0	afgerond
Uitwerking nieuwe governance concepten voor duurzaam biomassa gebruik	in uitwerking

Resultaten

Doel 4 | Kennisontwikkeling

- Regelmatige werkbijeenkomsten
- Conferenties
- Wetenschappelijke samenwerking
- Gemeenschappelijke begeleiding van studenten

Decentrale Energie-Landschappen Nederland - Duitsland

Projectmonitor

	Project leader/owners	Constraints	Status of Deliverables	Next action (phases in urgency 1-3)	Documents
Workpackage 1	Toine Smits	none	☒ e-office ☐ biannual reports ☐ payment claims	Updating e-office	
Workpackage 2	Toine Smits	none	☐ regional working groups ☒ guide line document ☐ examples of innovative Public-Private management contracts /agreements	draft contents of guidel line document Toine & Christian regional information on web site Swinda put contracts on line with English summary	Letter of Intent versie 8.0.doc
Workpackage 3 a	Alex Scheper	none	☐ GIS maps of landscape elements ☐ Graphic visualisation of residual biomass ☐ Graphic visualisation of possible barriers for the use of residual biomass ☐ Graphic visualisation of possible locations for the storage, processing ☐ Translation to a land use plans decentralised energy landscapes	GIS maintenance strategy meeting Alex will host meeting Toine & Wouter take the lead	
Workpackage 3b	Alex Schepers	none	☐ Production process technology	check original document	
Workpackage 3c	Toine Smits Ben Dankbaar	none	☐ advisory report on possibilities of cross border Public-Private collaboration (NL-D)	Make first step; End of november CGas meeting	
Workpackage 4	LWK Kirsten Madena Remco Hoogma	none	☐ report on improvement of quality of gas, process management ☐ report on optimization of use of (residual) biomass flows ☒ logistics and sustainable processing of biomass flows in the "Stadsregio Arnhem Nijmegen"		
Workpackage 5	Toine Smits Ben Dankbaar	none	☒ report on Public - Private collaboration by decentralized energy extraction from (rest) biomass ☐ report examples of contracts for decentralized energy extraction from (rest) biomass		

Decentrale Energie-Landschappen Nederland - Duitsland

Vragen?

Swinda Pfau, MSc.
s.pfau@science.ru.nl